

УДК 378:811.111

*І.М. Дробіт, канд. філол. наук
(Львівський державний університет безпеки життєдіяльності)*

ВИКОРИСТАННЯ ПОДКАСТІВ ПРИ ВИКЛАДАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ

Предметом статті є використання автентичних подкастів при вивченні курсу «Іноземна мова за професійним спрямуванням», зокрема курсу «Англійська мова» для спеціальності «Транспортні технології». Розглянуто автентичні подкасти, що відповідають спеціальності «Транспортні технології». Наведено приклади автентичних подкастів та способи їх використання з навчальною метою. Розглянуто технічні характеристики подкастів, а також можливість їх використання на практичних заняттях та для самостійного опрацювання.

Ключові слова: автентичний подкаст, засоби навчання, англійська мова за професійним спрямуванням.

Із технічного погляду «подкаст» (podcast) – це цифровий медіа-файл, або декілька таких файлів, які розповсюджуються за допомогою Інтернету для подальшого відтворення на портативних медіа-програвачах чи персональних комп'ютерах. За форматом подкасти нагадують радіо-шоу, звукову виставу, інтерв'ю, лекції чи інші різновиди усного жанру. Вони можуть бути різноманітної тематики.

Термін «подкаст» виник із поєднання назви портативного програвача музики «iPod» та слова «broadcast» (транслявати). Ведучого або автора подкасту часто називають подкастер. На відміну від слухачів радіо, які слухають те, що їм пропонує певна радіостанція у прямому ефірі, подкастинг дає змогу самостійно обирати, що ви хочете слухати чи дивитися у той час, коли вам зручно ввімкнути свій програвач. Подкаст – це новий спосіб поширення аудіо та відео через мережу Інтернет, який існує лише кілька років і дозволяє створювати матеріали кожному бажаному.

Аналіз останніх досліджень та публікацій показав, що подкастинг починає дедалі частіше використовуватися в галузі освіти, тому, з погляду викладача, подкаст – це засіб навчання. Як спосіб поширення медіа файлів подкастинг виник у 2005 р., а вже через три роки колектив викладачів та методистів на чолі з Дж. Салмон (Gilly Salmon) та П. Едірісінха (Palitha Edirisingha) опублікував ґрунтовне дослідження щодо можливостей та перспектив застосування подкастів у вищій школі під назвою «Подкастинг для навчання в університетах» (Podcasting for Learning in Universities) [6]. Така блискавична реакція у наукових колах підтверджує актуальність використання подкастів із навчальною метою. Дискусія щодо потенціалу використання подкастів активно ведеться на сторінках спеціалізованих видань [1, 2, 5, 6, 7].

Постановка проблеми. Розглянемо перспективу використання подкастів у процесі вивчення іноземної мови, зокрема англійської, за професійним спрямуванням для спеціальності «Транспортні технології».

Подкастинг відкриває нові можливості для викладачів вищих навчальних закладів: вони можуть подавати свої лекції у вигляді доступних до завантаження медіа-файлів. Наприклад, чимала добірка подкастів доступна на Веб-сторінці Кембриджського університету (Cambridge university) [11]. Використання подкастів у процесі вивчення іноземної мови, зокрема англійської, пропонує на своїх Веб-сторінках чимало мовних шкіл. Британська Рада (British Council), провідна організація у сфері сприяння міжкультурним зв'язкам та освітнім інноваціям, на своєму сайті також рекомендує використовувати подкасти і подає їх класифікацію з точки зору вивчення іноземної мови: автентичні, викладацькі, студентські та загальноосвітні подкасти.

На сайті провідної британської медіакорпорації Бі-Бі-Сі (BBC) доступні уроки англійської мови у формі подкастів, які поновлюються щотижня і містять актуальний та корисний лексичний матеріал [10]. Сьогодні існує чимало освітніх подкаст ресурсів. На технічних перевагах використання подкастів у навчальному процесі наголошується у багатьох публікаціях [3, 4, 5, 8].

В Україні на державному рівні впроваджено освітній проект «Мовакаст» – подкаст про українську мову, створений для уникнення помилок у мовленні. Як зазначають розробники проекту, «Формат подкасту обраний через те, що такий спосіб поглинання та сприйняття інформації є доволі зручним та доречним у наш динамічний час, коли люди дуже часто не мають часу на читання та перегляд правил. Подкаст можна завантажувати до mp3 плеєра чи комп'ютера та слухати під час очікування на маршрутку, здійснення покупок у супермаркеті тощо. Окрім того, сам подкаст нетривалий (біля 15 хвилин). Тобто подібний спосіб поглинання інформації не заважає Вам займатися іншими справами» [9].

Зважаючи на актуальність питання, стаття присвячена аналізу практичного застосування подкастів на заняттях з іноземної мови у вищих навчальних закладах. Для вивчення іноземної мови за професійним спрямуванням доцільно використовувати як загальноосвітні подкасти, так і автентичні. Нашим завданням є розкриття потенціалу низки автентичних подкастів, які можна використовувати як засоби навчання для спеціальності «Транспортні технології».

Мельбурнський університет (The University of Melbourne, Australia) на своїй Веб-сторінці пропонує серію подкастів під заголовком «З близька» (Up Close) – це своєрідні ток-шоу, в яких свої думки, дослідження чи громадську позицію висловлюють викладачі університету. Веб-сторінка пропонує близько 25,000 mp3 файлів і має аудиторію користувачів у вісімдесяти країнах світу. Для того, щоб користуватися цим ресурсом, необхідно зареєструватися на розсилку подкастів. На прикладі восьмого епізоду проаналізуємо перспективу використання цього ресурсу з навчальною метою.

Режим доступу до ресурсу – <http://upclose.unimelb.edu.au/episode/episode-8-getting-public-transport-back-track>. Предмет обговорення у цьому подкасті – перспективи розвитку громадського транспорту. Кожен епізод із серії подкастів цього ресурсу супроводжується детальними технічними характеристиками.

Скріншот 1. Технічні характеристики епізоду

Восьмий епізод триває 26 хвилин 1 секунду, його можна завантажити як файл у форматі mp3 об'ємом 25,1 Мб або прослухати он-лайн. Епізод супроводжується стенограмою та переходом Embed Episode, який містить коректне посилання для цитування. Епізоди можна використовувати як для занять в аудиторії, так і для завдань на самостійне опрацювання. Залежно від мети заняття та завдань аудіо-файл можна прослуховувати повністю або частково.

Скріншот 2. Зв'язок з іншими епізодами цієї серії

Веб-сторінка пропонує також інформацію корисну як для викладача, так і для студента – зв'язок певного епізоду з іншими епізодами цього ресурсу. Споріднені епізоди згруповані тематично під певною рубрикою. У дужках поруч із назвою рубрики вказано кількість споріднених епізодів. Така інформація дає змогу зорієнтуватися в ширшому міждисциплінарному контексті певної тематики чи проблематики. Стенограму епізоду (transcript) можна прочитати он-лайн у форматі html, видрукувати (для цього є перехід на версію тексту для друку) або завантажити у форматі pdf.

Підбірку подкастів щодо теми громадського транспорту пропонує на своїй Веб-сторінці американська інформаційна агенція «Прес-Ентерпрайз» (Press-Enterprise). Окремий розділ ресурсу присвячено транспорту – Transportation Podcast. Режим доступу до ресурсу – http://robocaster.com/pe/podcast-home/localnews-transportation-vitindex_html/e-com-transportation.aspx#episodes. Подкасти стосуються питань транспорту та транспортних технологій у США, зокрема в штаті Каліфорнія. Матеріал подкастів – короткі інформаційні повідомлення тривалістю до 5 хв. або обговорення певних питань тривалістю до 30 хв. Подкасти супроводжуються посиланням на текст повідомлення або статті, які відповідають темі подкасту або містять його стенограму.

Використання подкастів із вищенаведених Веб-сторінок із освітньою метою можливе при певному рівні володіння англійською мовою студентами (не нижче середнього, тобто B2 за міжнародними стандартами оцінювання рівня володіння іноземною мовою). Важливим завданням викладача є напрацювати й удосконалити корпус вправ, які оптимізували б роботу студентів з цими подкастами. Матеріал подкастів можна використовувати як безпосередньо на заняттях англійської мови, так і для самостійної роботи для вдосконалення мовних навиків і розширення професійного кругозору. Розробка вправ і завдань до подкасту залежить від рівня володіння мовою студентами, однак в основному вони ґрунтуються на комплексі вправ щодо навиків опанування мови на слух. До такого комплексу вправ належать завдання, які складаються з трьох етапів: підготовки до роботи з подкастом (попереднє обговорення теми, опрацювання лексики), власне робота з подкастом (прослуховування подкасту), опрацювання подкасту (виконання завдань, які визначають рівень оволодіння лексичним матеріалом та граматичними конструкціями).

Ефективне вивчення іноземної мови передбачає насамперед усвідомлення національного культурного контексту, а коли мова йде про іноземну мову за професійним спрямуванням, то й сфери професійної діяльності. Подкасти дають змогу студентам ознайомитися зі зразками автентичного мовлення, з актуальними питаннями та проблемами в галузі транспортних технологій у глобальному масштабі і водночас залучитися до процесу їхнього обговорення. Використання автентичних подкастів на заняттях сприяє зануренню студентів у англomовне середовище, що спонукає їх артикулювати власне розуміння питання чи проблеми англійською мовою.

Подкасти на вищенаведених сайтах постійно поновлюються, їхня тематика спрямована на тих, хто слідкує за розвитком транспортних технологій. Серія перелічених подкастів – це лише невелика частина з того, що пропонується відвідувачам Інтернету, однак вона ілюструє багатогранність подкастів як допоміжних засобів навчання. При використанні на заняттях подкасти допомагають удосконалити навикі сприйняття інформації на слух та усного мовлення.

Технологія подкастингу передбачає також інтерактивне обговорення, яке ведеться на Веб-сторінці, де розміщений подкаст. Отже, у студента є нагода висловити свій погляд не лише в межах аудиторії, але й отримати на нього відгуки в Інтернеті. Іншою перевагою подкастів є їхня мобільність. Завантаживши файл на відповідний медіа програвач (персональний комп'ютер, mp3 плеєр чи мобільний телефон), студент має змогу повторно прослуховувати матеріал.

Висновки. Подкастинг – додатковий засіб навчання, що сприяє індивідуалізації процесу вивчення іноземної мови за професійним спрямуванням, стимулює студентів до наукової діяльності, розширює їхній інтелектуальний кругозір. Автентичні подкасти – це засіб навчання, застосування якого відкриває нові горизонти для підвищення мовних навиків студентів та їхнього ознайомлення з культурою англomовного світу та спеціальністю, яку він опановує. Використання подкастів на практичних заняттях із мови встановлює також міждисциплінарні зв'язки, що допомагає оптимізувати процес викладання суміжних дисциплін.

Список літератури:

1. Довгань Л.І. Сучасний стан проблеми формування педагогічної майстерності викладача іноземної мови вищого навчального закладу / Л. І. Довгань // Вісник Житомирського державного університету. – Випуск 50. Педагогічні науки. – Житомир, 2010. – С.90-93.
  2. Шиян Т.В. Використання подкастів у викладанні курсу "Business English" для студентів гуманітарних спеціальностей / Т. В. Шиян // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. – № 53, – 2010. – С.145-148.
  3. Ahluwalia G. Language learning with Internet-based projects: a student-centered approach for engineering students / Gurleen Ahluwalia, Deepak Aggarwal // ESP World. – Issue 1 (27). – Vol. 9, 2010. – Режим доступу до тексту: <http://www.espworld.info>
  4. Dudeney G. How to... Teach English with Technology // Gavin Dudeney, Nicky Hockby. – Pearson, Longman, 2007. – 192 p.
  5. Man-Man P. Developing Students' Listening and Speaking Skills Through ELT Podcasts / Paul Man-Man // Education Journal. – Vol. 34. – No. 2. – Winter 2006. – P.115-134.
  6. Salmon G. Podcasting for Learning in Universities / Gilly Salmon, Palitha Edirisingha. – McGrawHill: Open University Press, 2008. – 248 p.
  7. Schlosser C. A. Audio in Online Courses: Beyond Podcasting / Charles A. Schlosser, Marsha L. Burmeister – Режим доступу до тексту: http://www.nova.edu/~burmeister/audio_online.html
  8. Siemens G. Connectivism: A Learning Theory for the Digital Age / Siemens George // International Journal of Instructional Technology & Distance Learning. – January 2005. – Vol 2. – No. 1. – Режим доступу до тексту: http://www.itdl.org/Journal/Jan_05/article01.htm
- Веб-сторінки подкастів
9. «Мовакаст» <http://movacast.wordpress.com>
  10. BBC <http://www.bbc.co.uk/podcasts/series/ukranianenglish>
  11. Cambridge university podcasts <http://www.sms.cam.ac.uk/media>
  12. Transportation Podcast <http://robocaster.com/pe/podcast-home>
  13. Up Close <http://upclose.unimelb.edu.au/episode>

И.М. Дробит

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ПОДКАСТОВ В ПРЕПОДАВАНИИ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО НАПРАВЛЕНИЯ

Предмет исследования – использование аутентичных подкастов при изучении курсов «Иностранный язык профессионального направления», а именно курса «Английский язык» для специальности «Транспортные технологии». Рассматриваются аутентичные подкасты, которые соответствуют специальности «Транспортные технологии». Приведены примеры аутентичных подкастов и способы их использования в образовательных целях. Рассматриваются технические характеристики подкастов, а также возможность их использования на практических занятиях и для самостоятельной работы.

Ключевые слова: аутентичный подкаст, средства обучения, английский язык для специальных целей.

I. Drobot

APPLYING AUTHENTIC PODCASTS WHILE TEACHING ENGLISH FOR SPECIFIC PURPOSES

Applying authentic podcasts while teaching courses English for specific purposes, namely English for students specialising in transport technology, constitutes subject of the study. Authentic podcasts which correspond to the topics of transport technology are under consideration. Examples of authentic podcasts and ways of their application during the educational process are provided. The article outlines technical characteristics of podcasts and ways to use them during lessons and as means of self-study.

Key words: authentic podcast, means of study, English for specific purposes.